

Representantforslag 123 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande

Dokument 8:123 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande om å tillate salg av lokalprodusert alkohol direkte fra produsent og å tillate omtale av alkoholholdige produkter på produsentenes nettsider

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortinget behandlet og avviste 24. mai 2007 et representantforslag (tidligere privat forslag) (Dokument nr. 8:37 (2006–2007)) fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, André N. Skjelstad, Gunvald Ludvigsen og Leif Helge Kongshaug om et enklere og bedre regelverk for lokale produsenter av alkoholholdige drikkevarer (øl, vin og sider).

Flertallet, Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ba imidlertid Helsedepartementet vurdere endringer i alkoholloven der salg av egenproduserte produkter som inneholder inntil 4,75 volumprosent, kan selges i kraft av utvidet detaljomsetningsbevilling i tilknytning til produksjonsstedet på bestemte vilkår, og fremme eventuelle lovendringsforslag for Stortinget. Denne anmodningen er så langt forslagsstillerne kan se, ikke imøtekommet fra regjeringen.

Blant forslagene i dette representantforslaget var å gi lokale produsenter av alkohol mulighet til demonstrasjonssalg fra egne produksjons- og/eller serveringslokaler og å endre alkoholloven slik at produsenter av alkoholholdige drikker får tillatelse til å informere om produktene sine på egne Internett-sider, slik Vinmonopolet i dag har adgang til.

Disse delene av representantforslaget har fått ny aktualitet ettersom landbruks- og matminister Lars

Peder Brekk i VG 14. april 2010 tar til orde for at folk bør kunne kjøpe lokalprodusert sprit, vin og øl direkte fra gårdsbruk, små bryggerier og brennerier. Det framstår noe uklart for forslagsstillerne om dette er et politisk ønske og/eller soloutspill fra landbruksministerens side, på linje med en rekke tilsvarende man har sett fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i den senere tid, eller om dette faktisk er en politikk regjeringen og dermed regjeringspartiene stiller seg bak. Forslagsstillerne merker seg bl.a. at nærings- og handelsminister Trond Giske fra Arbeiderpartiet uttaler seg positivt til forslaget i samme avis.

Til historien hører også med at landbruks- og matminister Lars Peder Brekk i 2007 var stortingsrepresentant og altså stemte imot det han selv nå tar til orde for i VG.

Forslagsstillerne er imidlertid helt enig i Lars Peder Brekks argumentasjon, slik den framkommer i VG 14. april 2010, om at det er nødvendig å gi de små norske alkoholprodusentene mulighet til å tjene penger og selge og servere egenprodusert øl, sider, vin, akevitt og annen drikke, utenom Vinmonopolet.

Det har i de siste årene vokst fram en bred politisk forståelse for at satsing på lokal produksjon av mat og drikke basert på lokale råvarer vil være en viktig og avgjørende bidragsyter til framtiden for norsk landbruk, reiselivsnæringen og ikke minst til levende og aktive bygdesamfunn i hele landet. Det offentlige virkemiddelapparatet, bl.a. gjennom verdiskapingsprogrammet for mat administrert gjennom Innovasjon Norge, har også vært en viktig bidragsyter til en slik satsing. Det viser seg imidlertid at regelverket knyttet til produksjon, distribusjon og servering ofte er en hemsko for at produsentene skal lykkes. Ikke minst gjelder dette for lokale produsenter av alkoholholdige drikker.

Det kan godt være at løsningen på denne utfordringen er, som en arbeidsgruppe om utvikling av

småskala landbruksrelaterte næringer i Sogn og Fjordane, blant annet bestående av nåværende kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete fra Senterpartiet, skrev om problemstillingen 1. juli 2005:

«Lokalt framstilte kultur- og gourmetmat-produkt som cider, fruktvin og øl bør definerast ut av norsk alkohollov. Det bør vere mogeleg å lage reglar som er tilpassa småskala alkoholproduksjon utan at det i uforsvarleg grad reduserer føremålet med norsk alkoholpolitikk, noko som vil gjere at dei norske fruktdistrikta vil få langt betre høvet til økonomisk utvikling. Som andre europeiske land bør også Noreg føre ein politikk på dette området som gjer det mogeleg å driva næringsutvikling basert på distrikta sine egne ressursar.»

Et annet punkt som har aktualisert representantforslaget fra 2007, er oppslag i Aftenposten 26. april 2010 hvor det framgår at Helsedirektoratet krever at Aass Bryggeri fjerner bilder og tekst om øl og mat knyttet til sine egne produkter på sine egne nettsider. Det er, etter forslagsstillernes syn, en grov diskriminering at Vinmonopolet kan få omtale sine produkter gjennom bilder og tekst, også knyttet til hvilken drikk som passer til hvilken mat, og at en rekke nettsteder som for eksempel apéritif.no åpenbart kan gjøre dette innenfor dagens regelverk, mens det derimot ikke er lovlig for produsenter av alkoholholdig drikk å gjøre det samme. Når det gjelder importører av øl og vin, synes regelverket i beste fall å være uklart. Hos enkelte (multibev.no, record vinimport etc.) må man for eksempel registrere seg som «relevant bruker» for å få tilgang til produktinformasjon, under henvisning til gjeldende lovverk, mens det hos andre (vinimport.no, habakk.com) åpenbart ikke er noen slike begrensninger.

Et annet, og tidligere brukt, eksempel er en lokal fruktbonde og siderprodusent i Hardanger som på den ene siden har fått støtte fra Innovasjon Norge til utvikling av sider-fabrikk, inkludert Internett-sider som orienterer om bedriften, men som på den annen side blir pålagt av Sosial- og helsedirektoratet ikke å orientere om sideren som produseres ved bedriften på de samme nettsidene, da dette skal være i strid med alkohollovens bestemmelser om alkoholreklame.

Dagens regelverk framstår etter forslagsstillernes syn som inkonsekvente, lite gjennomtenkte og lite framtidsrettede. For forslagsstillerne er det rimelig åpenbart at en produsent som produserer en lovlig vare, også må få lov til å gi en omtale/vis bilde av denne på produsenten, eller bedriftens egen nettside, i

tråd med det som gjelder for Vinmonopolet og i tråd med den praksis som utøves av en del nettsider som i beste fall ligger i grenselandet mot journalistisk virksomhet. Forslagsstillerne konstaterer dessverre at regjeringen, gjennom statssekretær i Helsedepartementet, Roger Ingebrigtsen, til Aftenposten 26. april 2010 sier at «i den grad det er snakk om å endre kursen, vil den gå i retning av å få mindre omtale av alkohol fra Vinmonopolet, ikke slippe bryggeriene til.»

Forslagsstillerne mener på denne bakgrunn at alkoholloven må endres slik at produsenter av alkoholholdige drikker får adgang til å informere om produktene sine på egne Internett-sider. Forbud mot reklame/profilering på andres nettsider eller i andre fora vil fortsatt gjelde. Videre må alkoholloven endres slik at det tillates demonstrasjonssalg og servering ved besøk i produksjonslokaler eller i tilknytning til disse, gitt nødvendig skjenkebevilgning, begrenset til samme regler for alkoholholdig drikk som ved taxfree innførsel per person (ved kjøp over disk).

Forslagsstillerne henviser for øvrig til argumentasjonen i Dokument nr. 8:37 (2006–2007) som fortsatt er like gyldig og aktuell.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med framlegging av statsbudsjettet for 2011, fremme nødvendige endringer i alkoholloven som tillater produsenter av alkoholholdige drikker å informere om produktene sine på egne Internett-sider, slik Vinmonopolet i dag har adgang til.

II

Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med framlegging av statsbudsjettet for 2011, fremme nødvendige endringer i alkoholloven som tillater demonstrasjonssalg og servering ved besøk i produksjonslokaler eller tilknytning til disse, gitt nødvendig skjenkeløyve, og begrenset til det kvantum regjeringen finner naturlig, for eksempel samme regler som for taxfree innførsel av alkoholholdig drikk per person (ved salg over disk).

28. april 2010